

LŐRINCZ RÓBERT

A Dunakeszire és Alagra érkezett trianoni menekültek névsora

Az első világháborút követő megszállás, majd a trianoni döntés következtében menekültek áradata indult el a békediktátum alapján hazánktól elcsatolt területekről. 1918 és 1928 között több mint 400 000 ember érkezett az utódállamokból Magyarországra. Az amúgy is kritikus politikai, társadalmi és gazdasági helyzetbe került, megcsönkített állam ezt a hatalmas tömeget képtelen volt – főképp ilyen rövid idő alatt – munkához és lakóhelyhez juttatni. Az addig társadalmi megbecsülésnek örvendő – korábban túlnyomórészt állami vagy magántisztviselői alkalmazásban álló – menekültek szinte elképzelhetetlen egzisztenciális körülmények közé kerültek. Sokak a budapesti, illetve vidéki vasútállomások vágányaira félretolt vagonokban éltek, másokat tömegszállításokon, barakkokban, kaszárnyákban szállásoltak el. Az állam több ponton is igyekezett a vonattal érkező és főként Budapestre tartó emberáradat regisztrálására, szétosztására. A határon történő átlépéskor nyilatkozni kellett a menekülés okáról és céljáról. Második ellenőrzési pontként a gyűjtőközpontok központjai, Miskolc, Debrecen, Szeged, Kaposvár Székesfehérvár és Szombathely szolgáltak. Harmadik veszteglőhelyként a belső körzetek kisebb településeinek – például Hatvan, Cegléd, Komárom vagy Dunakeszi-Alag – állomásait jelölték ki, melyek feladata ugyancsak a fővárosba igyekvők feltartóztatása volt.

A közelmúltban az MTA Lendület programjának Trianon 100 Kutatócsoportja (együttműködve Dékány Istvánnal, a *Trianoni árvák* című könyv szerzőjével és a Noran Libro Kiadóval) egy több mint 15 000 névből álló adatbázist publikált az interneten, amely az 1918 és 1928 között Magyarországra érkezett menekültek adatait tartalmazza. A menekültek neve mellett a korábbi lakóhelyük, foglalkozásuk, a velük érkező családtagjaik száma és Magyarországra érkezésük helye is kereshető formában tárul a nagyközönség elé. Az adatbázist hivatalos összeírások, levéltári források, a helyi sajtó, valamint a menekültek érkezését 1920–1921-ben dokumentáló *Erdélyi Hírek* című lap alapján állította össze a szerző és a kutatócsoport.

A következőkben a Dunakeszire és Alagra került menekültek listáját közöljük. Ahogy fentebb már említettük, a két település közös vasútállomása fontos pontja volt a fővárosba tartó emberáradat regisztrációjára és elszállásolására kijelölt helyeknek. Arról, hogy az ide érkezett menekültek közül hányan telepedtek le végleg a két községben, nincsen adatunk, de az itt közölt névsor alapján a közeljövőben talán erre is választ kaphatunk.

Menekült család szállása egy pályaudvaron álló tehervagonban
(forrás: <http://gallery.hungaricana.hu>)

Források:

<http://trianon100.hu/menekultek>

Szakáll Lászlóné-Kerekes Dóra: *A dunakeszi Jézus Szíve-templom és egyházközség története. 75 éves a dunakeszi Jézus Szíve-templom.* Dunakeszi, 2019. 9-12.

Bruckner Éva: *Vagon- és barakkvárosok. A trianoni utódállamok menekültjeinek életkörülményei.* In: *Polgári Szemle*, 2017/1-3., 243-255.

Szűts István Gergely: *Elűzöttek. Menekültek, optások és vagonlakók.* In: *Rubicon*, 2017/7-8., 52-61.

Név	Foglalkozás	Honnan	Mikor	Családtagok	Forrás
Antus Györgyné, özv.	nyugdíjas	Ismeretlen	1920.12.04		
Arany Dénes	felügyelő	Ismeretlen	1922.02.14		
Balázs József	munkás	Érsekújvár [Nyitra]	1921.03.29	5	Erdélyi Hírek, 1921. 18. szám
Bankonits Gyula	hivatalnok	Kolozsvár [Kolozs]	1920.11.01	1	Erdélyi Hírek, 1920. 45. szám
Belák János	pályaőr	Perbete [Komárom]	1920.02.20	5	személyes közlés
Bernáth András	MÁV pályaőr	Udvard [Komárom]	1921.04.27	6	Erdélyi Hírek, 1921. 22. szám

Név	Foglalkozás	Honnan	Mikor	Család- tagok	Forrás
Borodik Béla	postatiszt	Nyitra - [Nyitra]	1921.05.06		Hidasnémetire érkezett menekültek
Böhm E.-né	MÁV pályafelügyelő neje	Nagybélic [Nyitra]	1921.04.27	3	Erdélyi Hírek, 1921. 22. szám
Brányi Gézáné, dr.	magánzó	Nagyvárad [Bihar]	1921.07.26	4	Szolnokra megér- kezett kiutasítottak
Császár János	pályőr	Ismeretlen	1921.07.11		
Csolnoki Vince	málházó	Szenc [Pozsony]	1921.05.02		Hidasnémetire érkezett menekültek
Danczer (Denczer) Józsefné	htb	Máramarossziget [Máramaros]	1921.08.20	5	Szolnokra érkezett kiutasítottak
Dávid Viktorné	fűtőházi munkás neje	Érsekújvár [Nyitra]	1921.07.14	6	Szobra megérkezett kiutasítottak
Dusicsku Miklós	fővámtiszt	Orsova [Krassó-Szörény]	1920.05.03	2	Erdélyi Hírek, 1920. 20. szám
Dvorák Ferenc	vonatfékező	Ismeretlen	1921.04.13		
Eicher György	főmérnök	Hátszeg [Hunyad]	1921.07.26	4	Szolnokra megér- kezett kiutasítottak
Farkas József	MÁV hivatalnok	Arad [Arad]	1920.01.07	3	Erdélyi Hírek, 1920. 20. szám
Flaksza István	kalauz	Ismeretlen	1921.08.14		
Gyurcsovics I.-né	htb	Érsekújvár [Nyitra]	1921.07.21	2	Szobra megérkezett kiutasítottak
Haverland (Heverland) Albert	művezető	Ismeretlen	1921.04.23		
Jassa István	kalauz	Érsekújvár [Nyitra]	1921.05.02	5	Hidasnémetire érkezett menekültek
Kemencze Ignác	MÁV fékező	Érsekújvár [Nyitra]	1921.04.27	7	Erdélyi Hírek, 1921. 22. szám
Kinzel János	mozdonyvezető	Ismeretlen	1921.02.10		
Kis Jánosné	kalauz neje	Érsekújvár [Nyitra]	1921.03.29	7	Erdélyi Hírek, 1921. 18. szám
Kocán Róza	MÁV kezelő	Kolozsvár [Kolozs]	1920.11.09		Erdélyi Hírek, 1921. 1. sz.
Komlósi Ágost	MÁV főellenőr	Arad [Arad]	1920.05.03	1	Erdélyi Hírek, 1920. 20. szám
Komlósi Árpádné	MÁV felügyelő neje	Arad [Arad]	1920.12.27	7	Erdélyi Hírek, 1921. 11. szám
Kósa Gábor	cipész	Kolozsvár [Kolozs]	1920.07.02	2	Erdélyi Hírek, 1920. 23. szám
Kottás Gáspár	szivattyús	Galánta [Pozsony]	1921.04.27	4	Erdélyi Hírek, 1921. 22. szám
Krizbán Sándor	állomási málházó	Ismeretlen	1921.05.17		
Lonta Lajosné	MÁV lakatos neje	Érsekújvár [Nyitra]	III.21	2	Erdélyi Hírek, 1921. 14. szám

Név	Foglalkozás	Honnan	Mikor	Család- tagok	Forrás
Macháta (Machota) Ágnes	postamesternő	Ismeretlen	1921.07.21		
Marenika Gyula	gépfelvigyázó	Ismeretlen	1921.04.28		
Megadja Pál	vonatfékező	Ismeretlen	1921.02.09		
Mitnyik Lajos	MÁV éjjeliőr	Udvard [Komárom]	1921.04.27	4	Erdélyi Hírek, 1921. 22. szám
Nagy Lajos	kalauz	Ismeretlen	1921.05.17		
Nemestány (Nyenyestán) Jánosné	htb	Máramarossziget [Máramaros]	1921.08.20	5	Szolnokra érkezett kiutasítottak
Novák Ignác	vonatfékező	Érsekújvár [Nyitra]	1921.03.29	5	Erdélyi Hírek, 1921. 18. szám
Oslay Ferenc, dr.	tanár	Szokolca [Nyitra]	III.21	1	Erdélyi Hírek, 1921. 14. szám
Paál Géza	hivatalnok	Ismeretlen	1920.01.03		
Pálinkás Béla	MÁV fékező	Udvard [Komárom]	1921.04.27	2	Erdélyi Hírek, 1921. 22. szám
Péterfi (Péterfy) István	vonatfékező	Ismeretlen	1921.04.08		
Rádai Géza	állomás előljáró	Ismeretlen	1922.03.12		
Römer Károly	szőlőbirtokos	Mehádia [Krassó-Szörény]	1920.05.03	4	Erdélyi Hírek, 1920. 20. szám
Salák Istvánné	htb	Érsekújvár [Nyitra]	1921.12.05	7	Szobra érkezett menekültek
Slance Pál	kovács	Perbete [Komárom]	1921.07.21	3	Szobra megérkezett kiutasítottak
Szabó Pál	mozdonyvezető	Ismeretlen	1921.02.10		
Szakács József	kéményseprő	Trencsén [Trencsén]	1921.04.27	1	Erdélyi Hírek, 1921. 22. szám
Szandy Ödön	MÁV tisztviselő	Temesvár [Temes]	1921.09.28	1	Lökösházára érkezett menekültek
Szűcs Mihály	MÁV váltókezelő	Érsekújvár [Nyitra]	1921.07.14	6	Szobra megérkezett kiutasítottak
Takács Mihály	váltókezelő	Ismeretlen	1921.04.11		
Tohaty Ágostonné	kereskedő	Ismeretlen	1921.07.21		
Tóth Máténé	htb	Privigye [Nyitra]	1921.07.21	4	Szobra megérkezett kiutasítottak
Uzsák Antal	pályaőr	Perbete [Komárom]	1920.02.20		
Váczi Mátyás	kocsifényező	Ismeretlen	1920.01.15		
Zaubek József	főkocsivizsgáló	Ismeretlen	1921.02.26		